

UTJECAJ DIREKTIVE O KORPORATIVNOM IZVJEŠĆIVANJU O ODRŽIVOSTI NA USVAJANJE ESG ZAHTIJEVA I POLITIKA U KORPORATIVNOM UPRAVLJANJU

HGK ESG Akademija
Anamarija Staničić

Zagreb, svibanj 2024. godine

TRANZICIJSKO FINANCIRANJE I RAZVOJ REGULATORNOG OKVIRA

Akcijni plan o financiranju održivog rasta

Osmišljena je strategija za preusmjeravanje tokova kapitala prema održivim ulaganjima.

Europski zeleni plan

Cilj je da Europska unija do 2050. postane prvi klimatski neutralan kontinent i da do 2030. smanji emisije stakleničkih plinova za najmanje 55 % u odnosu na 1990.

Uredba o taksonomiji uspostavlja jedinstveni klasifikacijski sustav na razini Europske unije na temelju kojega se utvrđuje je li neka gospodarska djelatnost okolišno održiva.

CSRD obvezuje poduzeća na javnu objavu standardiziranih i provjerenih izvještaja o održivosti.

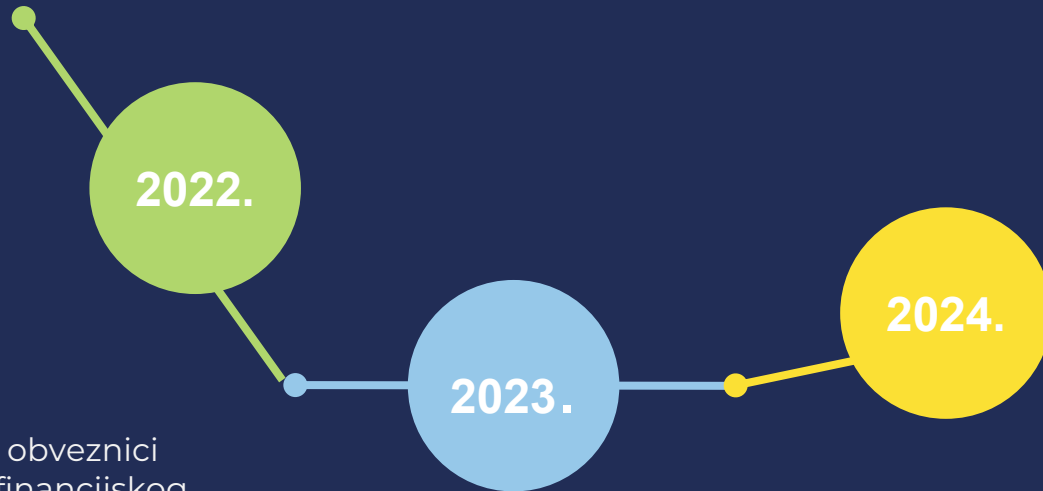
SFDR osigurava objavu informacija povezanih s održivosti u vezi s financijskim proizvodima.

Dodatni alati

- Europski standard za zelene obveznice (**EUGBS**)
- Uredba o klimatskim referentnim vrijednostima
- Pružatelji ESG i kreditnih rejtinga

CSDDD uvodi politike dužne pažnje u vezi stvarnih i potencijalnih štetnih utjecaja poslovnih modela društava na ljudska prava, kao i štetnim utjecajima na okoliš

EU TAKSONOMIJA

Svi obveznici nefinancijskog izvještavanja objavljuju podatke o udjelu taksonomski djelatnosti koje mogu biti prihvatljive, bez analize jesu li prihvatljive.

Nefinancijska društva koja su obveznici nefinancijskog izvještavanja objavljuju podatke o taksonomski prihvatljivim djelatnostima (temeljem analize).

Sva društva koja su obveznici izvještavanja o održivosti objavljuju podatke o taksonomski prihvatljivim djelatnostima (temeljem analize).

Tehnički kriteriji provjere – inicijalno objavljeni samo za prva dva cilja

Objavljena je Delegirana uredba o ekonomskim djelatnostima koje znatno doprinose ublažavanju klimatskih promjena ili prilagodbi klimatskim promjenama i ne nanose bitnu štetu kojem drugom okolišnom cilju. **U primjeni od 1. siječnja 2022.**

Naknadno objavljena dopunska uredba koja pod strogim kriterijima uključuje nuklearnu i plinsku energiju. **U primjeni od 1 siječnja 2023.**

Krajem 2023 objavljeni tehnički kriteriji provjere za četiri preostala okolišna cilja

TKP:

- održivo korištenje i zaštita vodnih i morskih resursa,
- prelazak na kružno gospodarstvo,
- sprječavanje i kontrola onečišćenja i
- zaštita i obnova biološke raznolikosti i ekosustava

U primjeni od 1. siječnja 2024

OBJAVE PO UREDBI O TAKSONOMIJI

PROMET

Udio prometa ostvarenog od proizvoda/usluga povezanih s okolišno održivim gospodarskim djelatnostima

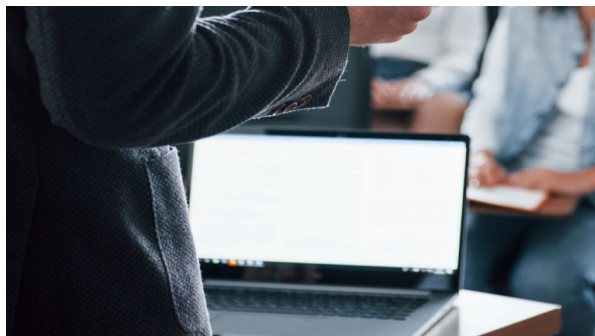
KAPITALNA ULAGANJA

Udio kapitalnih ulaganja povezanih s okolišno održivim gospodarskim djelatnostima

OPERATIVNI TROŠKOVI

Udio operativnih troškova povezanih s okolišno održivim gospodarskim djelatnostima

Obveznici u 2023. su velika društva od javnog interesa: izdavatelji čije su dionice uvrštene na burzu, kreditne institucije, društva za osiguranje i reosiguranje, društva za upravljanje investicijskim fondovima, te druga društva koje države odrede kao društva od javnog interesa.

KODEKS KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

DIONICI I KORPORATIVNA DRUŠTVENA ODGOVORNOST

Načela

- P. Nadzorni odbor i uprava osigurat će da strategija društva uzima u obzir potencijalni učinak aktivnosti na okoliš i zajednicu te da politike, kultura i vrijednosti društva potiču etično ponašanje, poštivanje ljudskih prava te pogodno i stimulatивно radno okruženje
- R. Nadzorni odbor i uprava osigurat će redovit dijalog između društva i glavnih dionika.

Odredbe

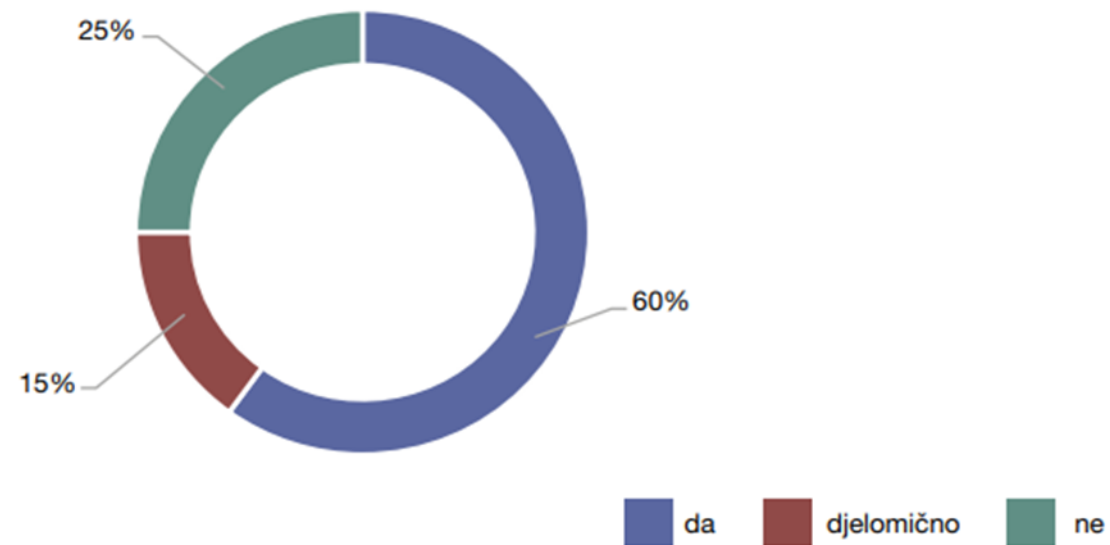
- NO i uprava moraju usuglasiti i usvojiti politike:
 - ✓ povezane s procjenom učinka aktivnosti društva na okoliš i zajednicu te upravljanjem s time povezanim rizicima
 - ✓ povezane s očuvanjem ljudskih prava i prava radnika i
 - ✓ povezane sa sprječavanjem i sankcioniranjem mita i korupcije

KODEKS KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

DIONICI I KORPORATIVNA DRUŠTVENA ODGOVORNOST – USKLAĐENOST ZA 2022.

Grafikon 41. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dionici i korporativna društvena odgovornost u 2022. godini

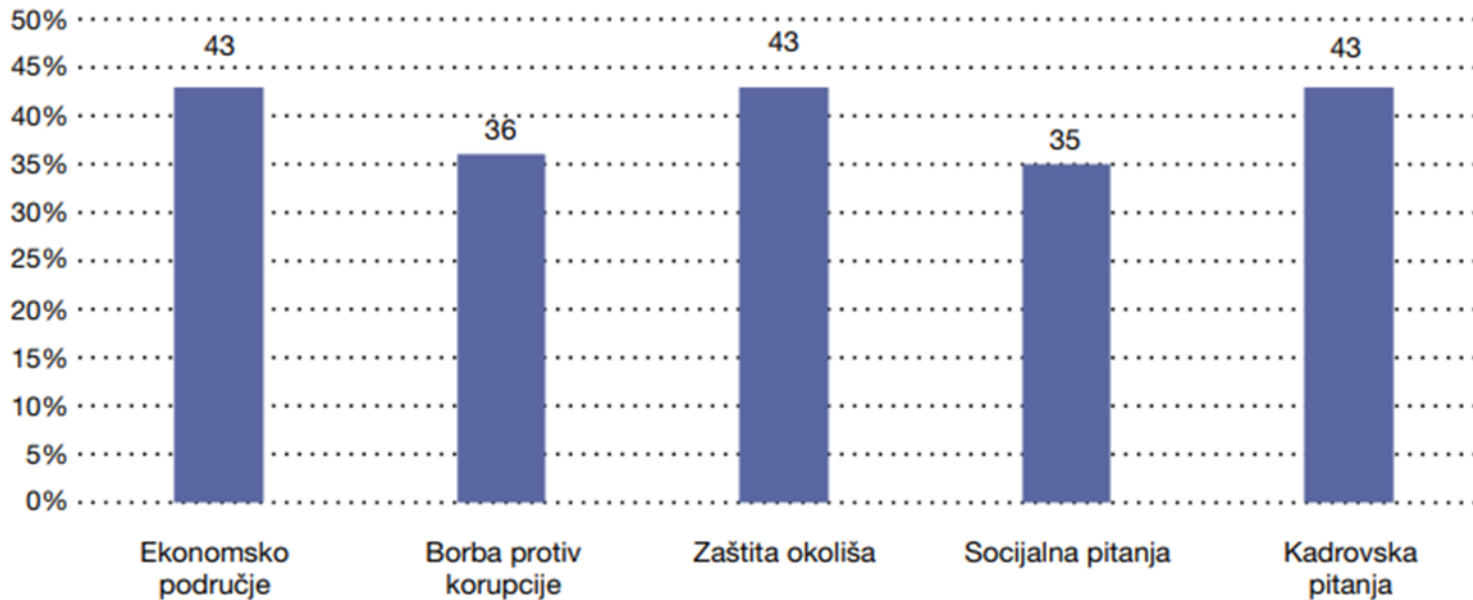

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2022., interni izračun

KODEKS KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

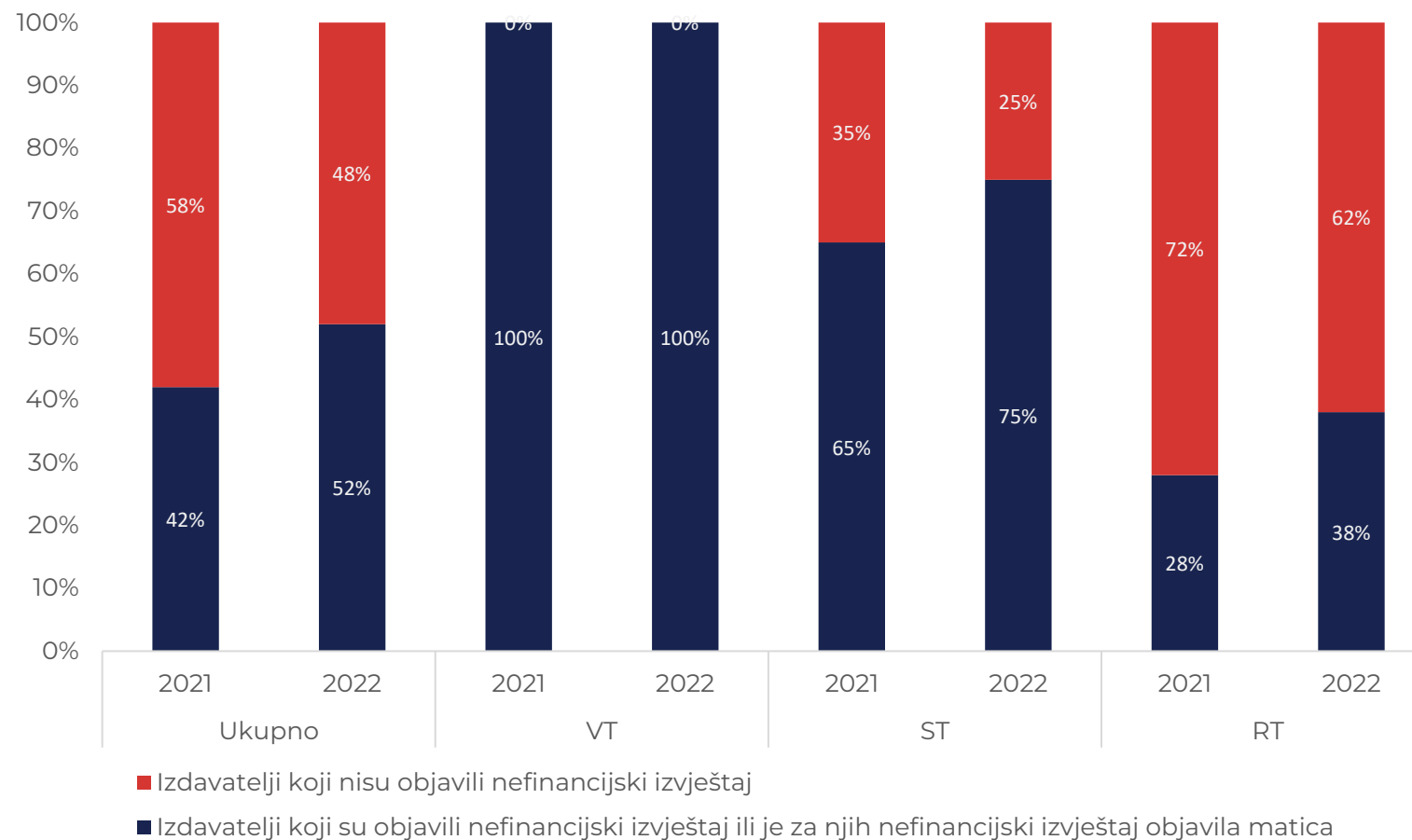
NEFINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE (2022.)

Grafikon 20. Broj nefinancijskih izvještaja u kojima su objavljene informacije prema pojedinim područjima

Izvor: Nefinancijski izvještaji izdavatelja za 2022.

OBJAVA NEFINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA ZSE

OBJAVA NEFINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2023.

- sukladno Zakonu o računovodstvu, izdavatelj može objaviti nefinancijski izvještaj za 2023. do 30.06.2024.
- na 30.04.2024. od ukupno 87 izdavatelja, njih 40 je bilo obvezno objaviti nefinancijski izvještaj
- od toga je njih 32 **(80%)** objavilo nefinancijski izvještaj do 30.04.2024. do njih 8 **(20%)** nije objavilo
- način objave: izdavatelji koji su objavili nefinancijski izvještaj, objavili su ga u sklopu godišnjeg izvještaja za 2023. ili su u godišnjem izvještaju uputili na mrežnu stranicu gdje je zasebno objavljen nefinancijski izvještaj

Sustainable development goals

2015.

UN usvojio Program za održivi razvoj →
SDG (*Sustainable Development Goals*)

- 17 ciljeva održivog razvoja
- Agenda usmjerena ka 2030.

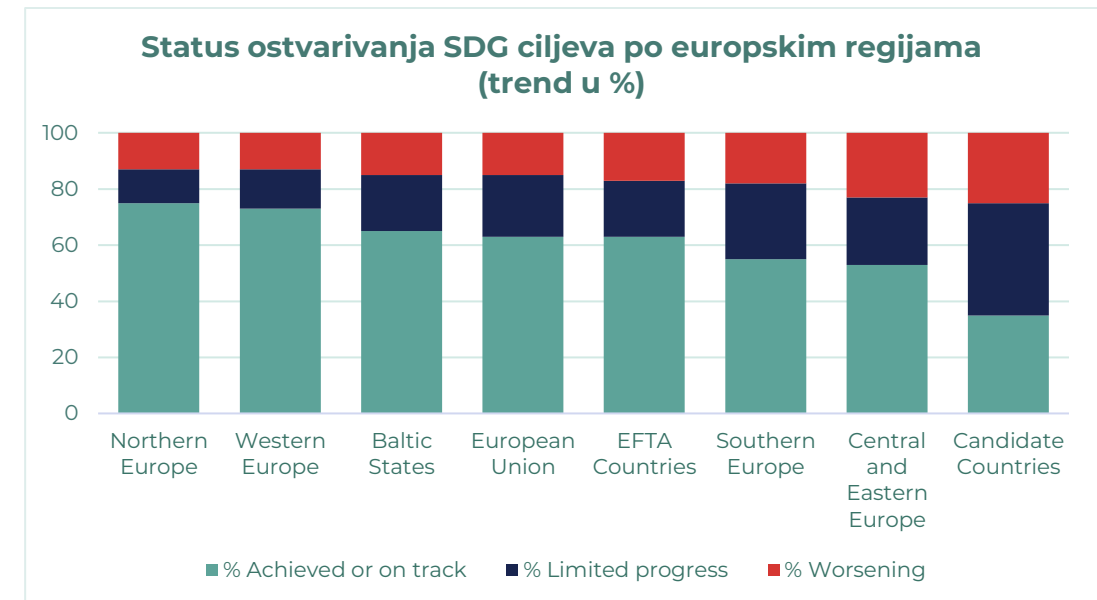
DANAS

Prosječna ocjena SDG indeksa zemalja EU

→ **72%**

SDG indeks u RH

→ **70%**

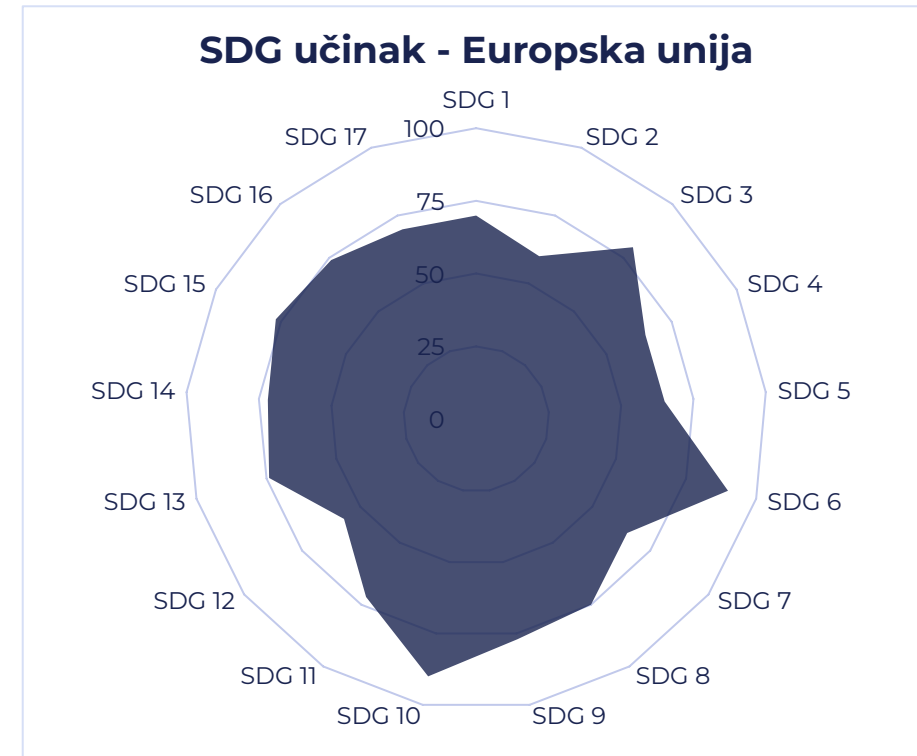
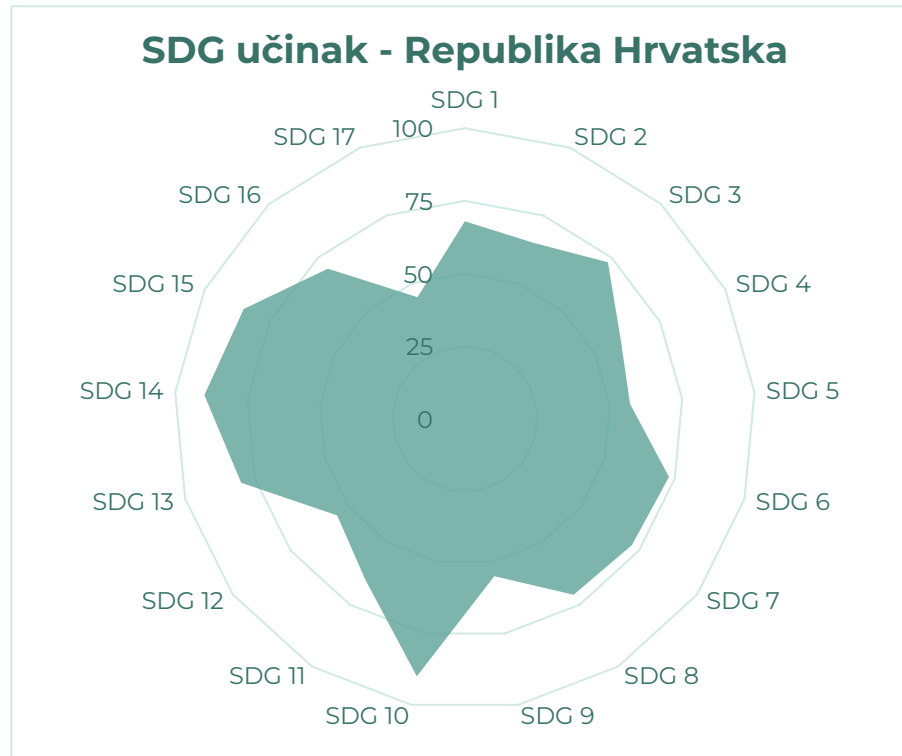

Kako napredujemo u ostvarenju SDG ciljeva?

Prema najnovijoj analizi, status „Na putu prema postizanju SDG cilja” postignut je:

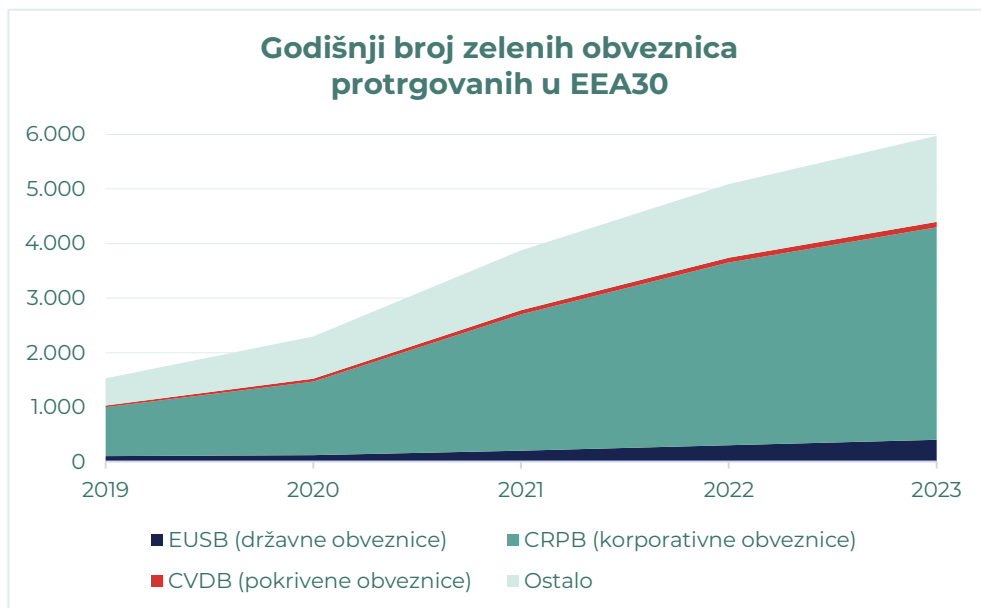
→ u **RH** za **5/17** ciljeva

→ u **EU** za **3/17** ciljeva

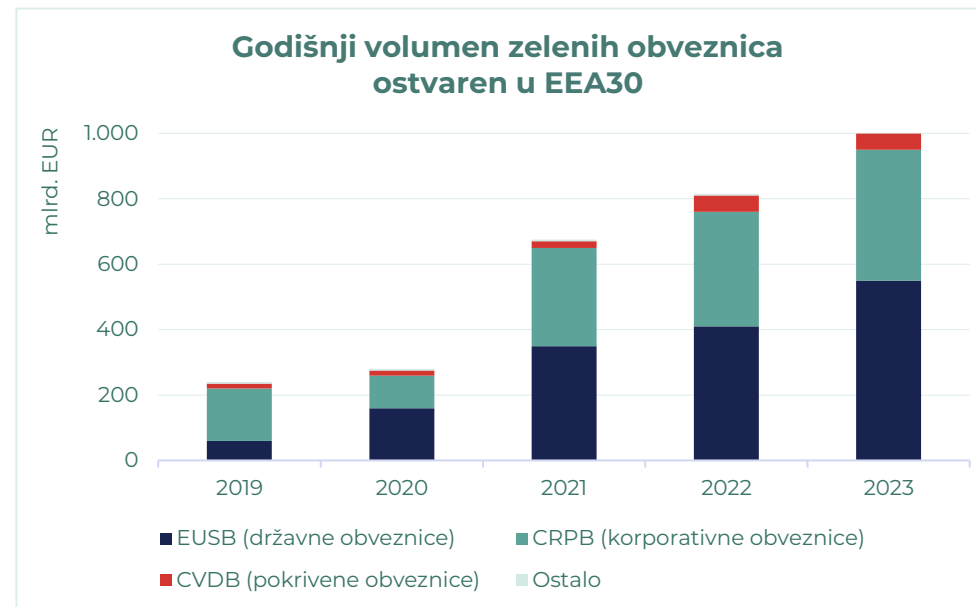

Izvor: Dublin University Press Dublin, Ireland, 2024 – The Europe Sustainable Development Report 2023/24 (5th edition) – na temelju podataka iz 2022. godine

Kako ulagatelji gledaju na podržavanje održivosti?

Izvor: ESMA – Izveštaj o pregledu MiFID trgovanja, verzija 2024.1

Izvor: ESMA – Izveštaj o pregledu MiFID trgovanja, verzija 2024.1

Kako zakonodavci i regulatori doprinose razvoju održivosti?

Direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti

CSRD → *Corporate Sustainability Reporting Directive*

SVRHA

omogućiti investitorima i javnosti pristup informacijama kako bi mogli procijeniti:

→ utjecaj tvrtki na ljude i okoliš

→ financijske rizike i prilike koje proizlaze iz klimatskih promjena i drugih pitanja održivosti

Nadzorno tijelo za izdavatelje u području izvještavanja o održivosti?

→ **HANFA**

Direktiva o korporativnom izvještavanju o održivosti (CSRD)

Uspostavlja **standarde objave ESG informacija i obvezu objave** za sva velika poduzeća (uvrštena i neuvrštena) te mala i srednja poduzeća od javnog interesa koja su uvrštena (proširuje trenutni opseg obveznika po NFRD-u)

Sudionici na financijskim tržištima će koristiti te podatke kako bi ispunili svoje obaveze po SFDR-u.

OKOLIŠNI ČIMBENICI

1. Ublažavanje klimatskih promjena
2. Prilagodba klimatskim promjenama
3. Vode i mora
4. Kružno gospodarstvo
5. Prevencija onečišćenja
6. Zdrav ekosustav

SOCIJALNI ČIMBENICI

1. Jednake mogućnosti za sve
2. Uvjeti rada
3. Ljudska prava

UPRAVLJAČKI ČIMBENICI

1. Uloga i sastav uprave i posloводства
2. Etička i korporativna kultura (uklj. antikorupcijska pravila)
3. Politički angažman
4. Poslovni odnosi
5. Upravljanje rizicima

Implementacija u RH

Što CSRD donosi?

VEĆI BROJ OBVEZNIKA

PROŠIREN SADRŽAJ
IZVJEŠTAJA O ODRŽIVOSTI

EUROPSKI STANDARDI
IZVJEŠTAVANJA O ODRŽIVOSTI (ESRS)

OBVEZA PROVJERE
IZVJEŠTAJA O ODRŽIVOSTI

STANDARDI PROVJERE

DIGITALIZACIJA
(Jedinstveni elektronički format –
ESEF UREDBA)

Veći broj korisnika

Kako postići značajniji opseg izvještavanja o održivosti?

Uslijed izmjena CSRD-a, broj poduzetnika koji će izvještavati o održivosti povećat će se:

- na razini EU s oko 11.700 na oko 50.000 poduzetnika
- u RH s oko 70 na oko 500 poduzetnika

14/16
OSIGURAVAJUĆIH
DRUŠTAVA I MIROVINSKIH
OSIGURAVAJUĆIH
DRUŠTAVA

7/21*
DRUŠTAVA OVLAŠTENIH
PRUŽATI INVESTICIJSKE
USLUGE
***odnosi se na velike banke**

85/90
IZDAVATELJA NA
ZAGREBAČKOJ BURZI

Proširen sadržaj izvještaja o održivosti

O čemu će nas poduzetnici izvještavati?

- O utjecaju aktivnosti poduzetnika na ljude i okoliš
- O utjecaju pitanja održivosti na aktivnosti i poslovanje samog poduzetnika

KONCEPT DVOSTRUKE MATERIJALNOSTI

- O strategiji, ciljevima i ulozi odbora i uprave
- O štetnim utjecajima aktivnosti poduzetnika i njegovog lanca vrijednosti
- O tome kako su iskazane informacije utvrđene

RADNJE KOJE SE PODUZIMAJU

- O kvalitativnim i kvantitativnim informacijama
- O informacijama o budućim i prošlim događajima
- O informacijama koje se odnose na kratkoročna, srednjoročna i dugoročna razdoblja

KLJUČNI POKAZATELJI

ESRS Standardi

Koje standarde poduzetnici moraju koristiti?

PRVI SKUP STANDARDA

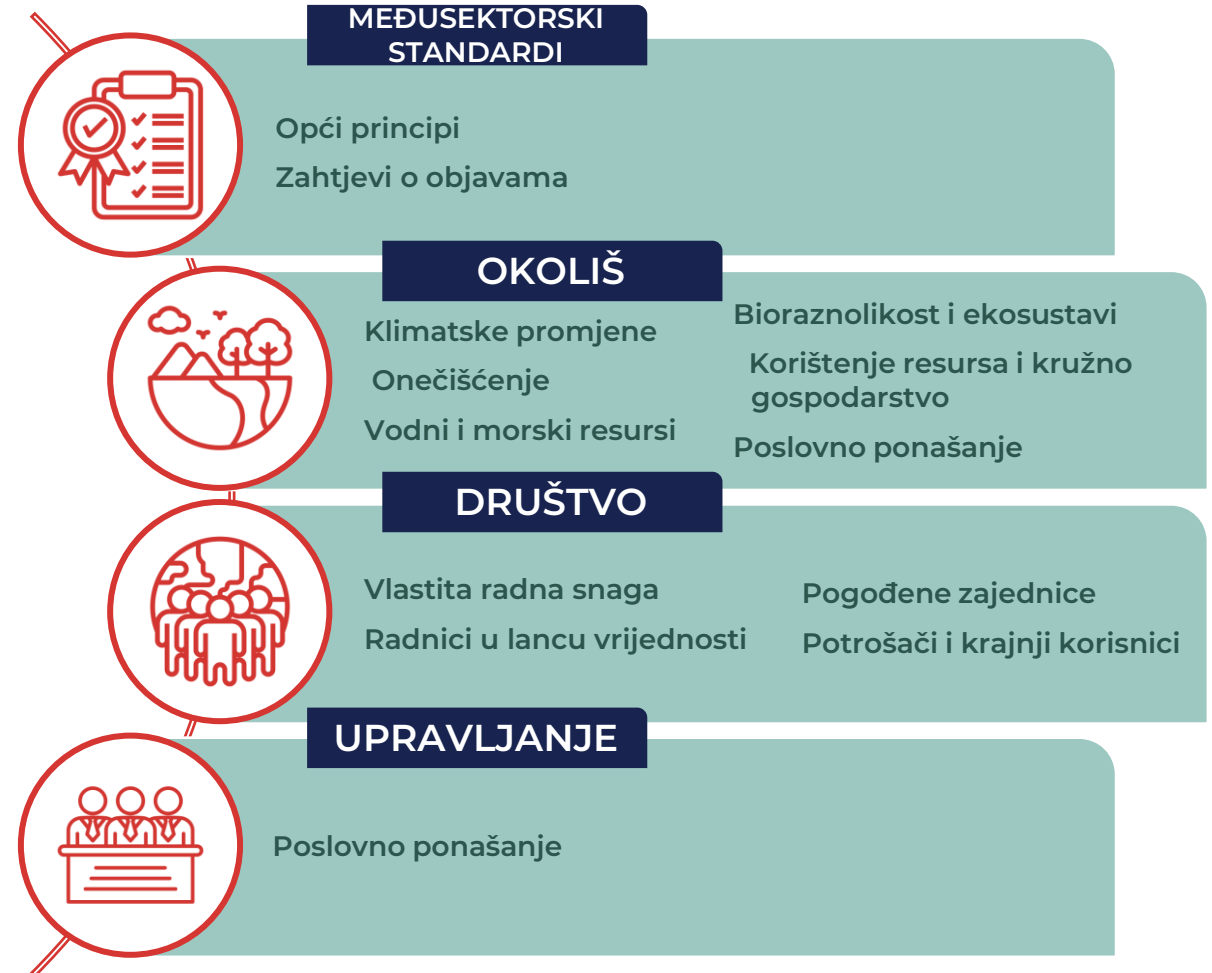
→ Nisu specijalizirani

STANDARDI SPECIFIČNI ZA POJEDINI SEKTOR

→ Komisija ih treba donijeti do lipnja 2024.

OČEKIVANJA

→ Komisija će u narednim godinama donijeti akte za dodatne skupove standarda Direktivom o korporativnom izvještavanju

Obveza provjere izvještaja o održivosti

Kako pristupiti provjeri izvještaja o održivosti?

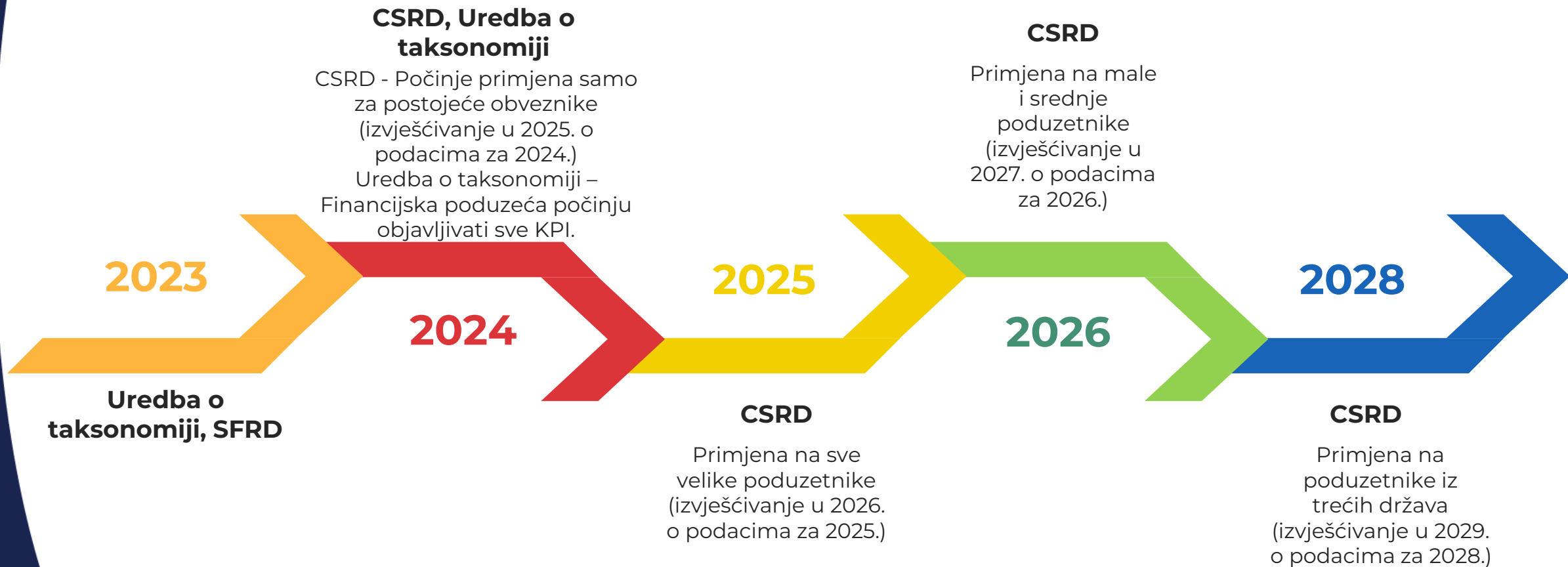

Uz osnovne usluge, uvode se dodatne revizorske usluge:
→ Provjera izvještaja o održivosti

Pritom se uvodi:
→ Obveza stalnog stručnog usavršavanja o izvještavanju o održivosti

EVOLUCIJA NEFINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

SLJEDEĆI KORAK - Direktiva o dužnoj pažnji za održivo poslovanje (CSDDD)

CSDDD utvrđuje **pravila dužne pažnje za velika poduzeća** u pogledu stvarnih i potencijalnih negativnih učinaka na ljudska prava i okoliš s obzirom na njihovo vlastito poslovanje te poslovanje njihovih društava kćeri i poslovnih partnera.

Tvrtke obuhvaćene CSDDD-om morat će:

- provoditi dubinsku analizu svojih operacija, dobavljača i poslovnih partnera;
- pratiti i procjenjivati stvarne i potencijalne negativne utjecaje vlastitih aktivnosti kao i onih u njihovom lancu vrijednosti; i
- implementirati upravljačke strukture za razumijevanje i rješavanje ovih rizika kao što su procesi uključivanja dionika i žalbeni mehanizam.

CSDDD će se primjenjivati na velika EU društva (više od EUR 450 mil godišnjeg prometa i preko 1000 zaposlenika) te društva iz trećih država koja u EU ostvaruju godišnji promet veći od EUR 450mil kao i društva koja ostvaruju prihode od franšiza veće od EUR 22,5 mil godišnje uz promet veći od EUR 80mil.

CSDDD će se primjenjivati postepeno, **počevši od 2027.** s početkom obveza za društva koja imaju više od 5000 zaposlenika i EUR 1,5 mrd godišnjeg prometa

EUGBS I PRUŽATELJI ESG I KREDITNIH RATINGA

30. studenog 2023. objavljena je **Uredba o europskim zelenim obveznicama**.

- dobrovoljni EU standard visoke kvalitete
- ispunjavanje strogih zahtjeva održivosti.
- najmanje 85% sredstava prikupljenih obveznicom raspoređuje se na gospodarske aktivnosti koje su u skladu s Uredbom o taksonomiji.

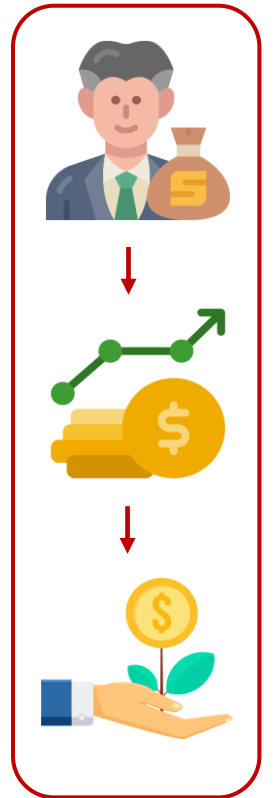
Uspostavlja se **sustav nadzora** nad kompanijama koje provode revizije prije i poslije izdanja na europskoj razini, koji će provoditi ESMA.

U veljači 2024. Vijeće i EP postigli su privremeni dogovor o prijedlogu **Uredbe o pružateljima ESG rejtinga**, čiji je cilj potaknuti povjerenje ulagača u održive proizvode.

Pružatelji ESG rejtinga biti će **licencirani i nadzirani**.

Očekuju se izmjene Uredbe CRA vezano za **integraciju ESG čimbenika u određivanje kreditnih rejtinga**. Identificirana je heterogenost u načinu na koji su ESG čimbenici integrirani u proces ocjene kreditnog rejtinga i nedosljednosti u načinu javnih objava.

ESMA u travnju 2024. objavila **konzultacijski dokument** vezano za reviziju ovog područja (u svrhe davanja tehničkog savjeta EK).

UREDBA O OBJAVAMA POVEZANIM S ODRŽIVOSTI (SFDR)

SFDR OBJAVE

Obveznici su bili dužni objaviti na internetskim stranicama, u dijelu naslovljenom „Objave informacija o održivosti” do 30.06.2023. (nakon toga svake godine) izvještaj (PAI) za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca prethodne godine.

OBVEZNICI OBJAVA

Sudionici na financijskim tržištima: UAIF, UCITS DZU, kreditne institucije i investicijska društva kada pružaju uslugu upravljanja portfeljem, društva za osiguranje koja nude IBIP, proizvođači mirovinskih proizvoda (DMF)

Financijski savjetnici: MiFID investicijska društva, kreditne institucije, UAIF i DZU kada pružaju investicijski savjet te društva za osiguranje i posrednike u osiguranju koji daju investicijski savjet u odnosu na IBIP

Financijski proizvodi: Individualni portfelj, AIF, UCITS, IBIP, IORP i mirovinski proizvodi (DMF).

REVIZIJA SFDR-a

Od rujna do prosinca 2023. nakon skoro 3 godine od početka primjene SFDR uredbe, EK je provela javne i ciljane konzultacije u vezi **izmjena SFDR-a**.

Procesa procjene mogućih nedostataka SFDR-a s naglaskom na pravnu izvjesnost/sigurnost, primjenjivost propisa i te mogućnost da odigra svoju ulogu u rješavanju problema greenwashinga.

Pored javnih konzultacija, EK planira održavanje i radionica i okruglih stolova kako bi se prikupio što detaljniji uvid u iskustva i stavove tržišnih sudionika.

Klasifikacija proizvoda?

GREENWASHING

U lipnju 2023. EBA, EIOPA i ESMA su u svojim izvješćima o napretku na temu manipulativnog zelenog marketinga (greenwashinga) iznijele zajedničko razumijevanje ovog pojma primjenjivo na tržišne sudionike u svojim nadležnostima – bankarstvu, osiguranju, mirovinama i financijskim tržištima.

Greenwashing se odnosi na prakse gdje izjave, deklaracije, radnje ili komunikacija povezane s održivošću ne odražavaju jasno i pošteno profil održivosti subjekta, financijskog proizvoda ili usluge.

Ova praksa može dovesti u zabludu potrošače, ulagače ili druge sudionike na tržištu. Obmanjujuće tvrdnje povezane s održivošću mogu se pojaviti i proširiti bilo namjerno ili nenamjerno te u vezi sa subjektima i proizvodima koji su unutar ili izvan djelokruga regulatornog okvira EU-a.

Informacije

Obmanjujuće objave, pogrešna prodaja ili nedostatak jasnih i uobičajenih oznaka za ESG proizvode ili netočne informacije o usklađenosti s EU taksonomijom.

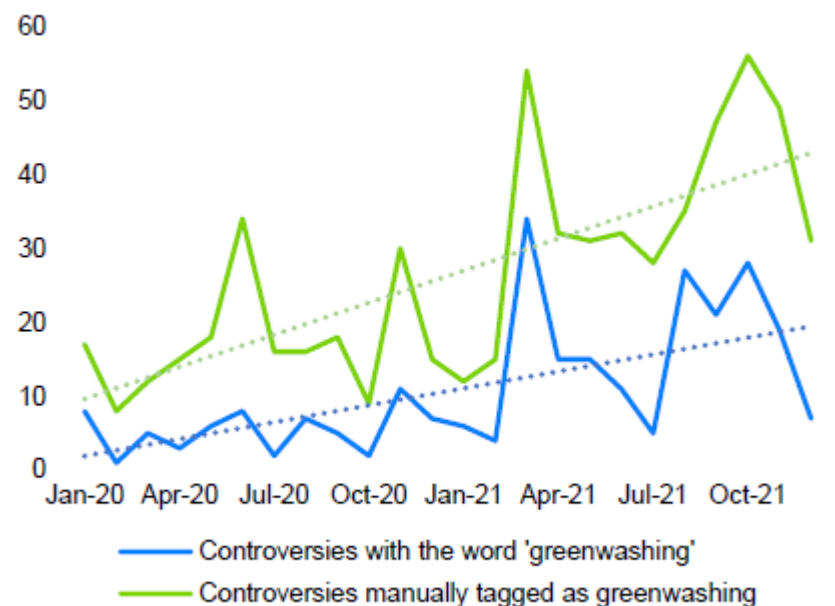
Podaci

Dostupnost i kvaliteta podataka te osiguravanje da izdavatelji pružaju fer i usporediv odraz svog profila održivosti u svojim korporativnim objavama.

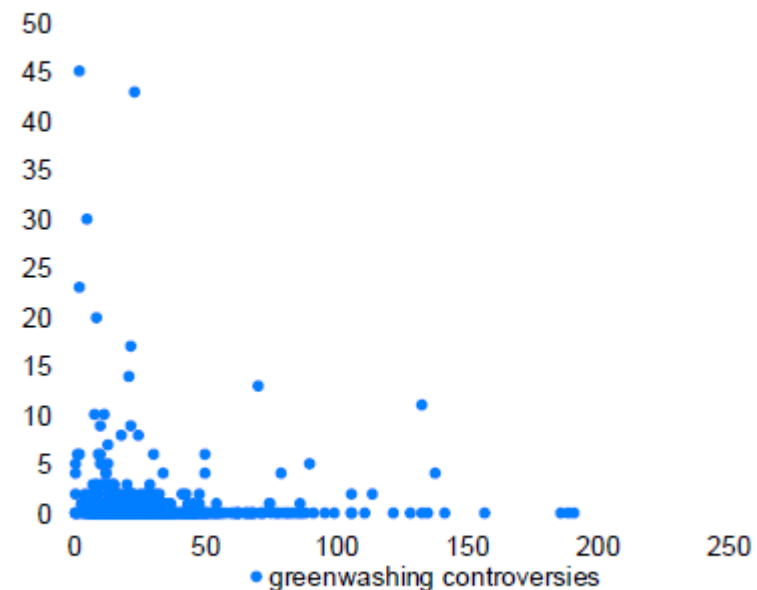
FINANCIJSKI UTJECAJ GREENWASHINGA

Growing frequency

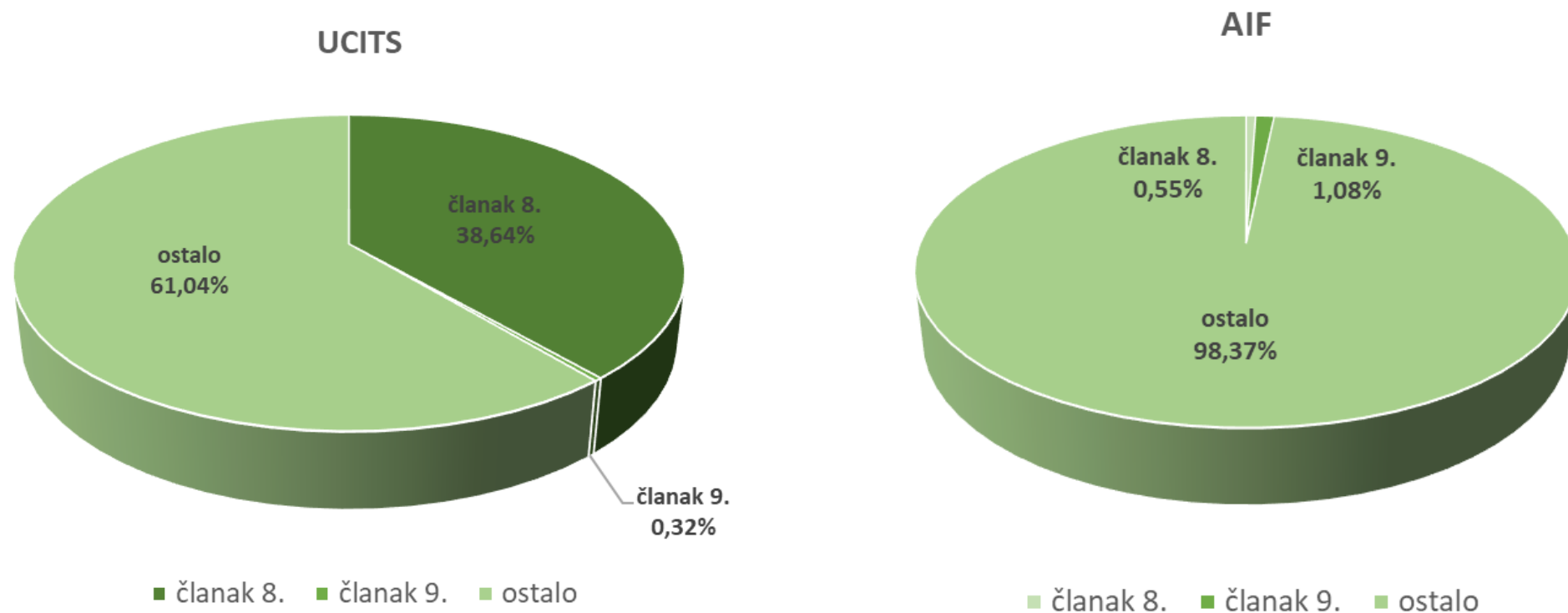
Note: Monthly count of greenwashing controversies involving STOXX Europe 600 firms. Dotted lines are linear trends.

No clear correlation

Note: Greenwashing controversies recorded between January 2020 and December 2021 (y-axis), and PE value (x-axis) per firm for STOXX Europe 600 firms. PE value as average between January 2020 and December 2021.

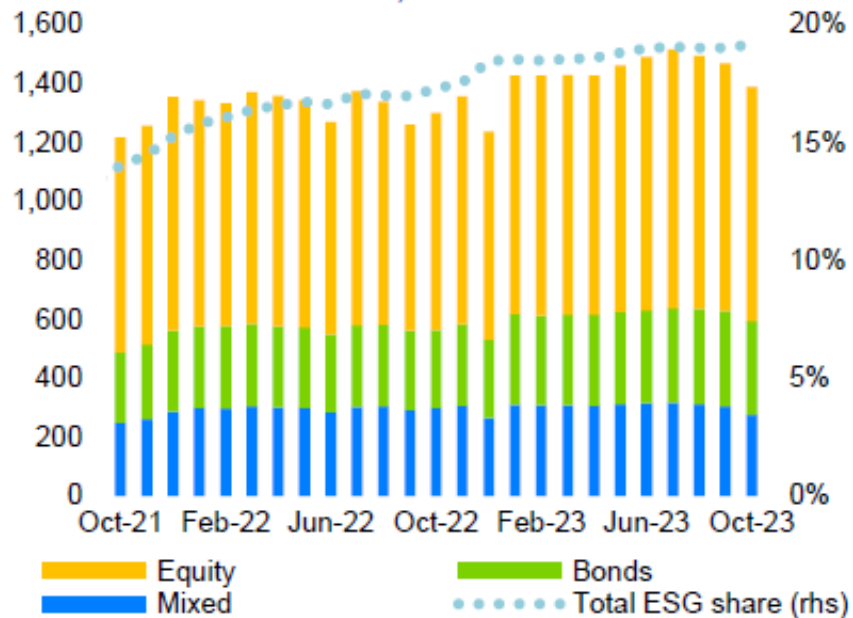
NIJANSE ZELENE NA DOMAĆEM TRŽIŠTU INVESTICIJSKIH FONDOVA...

Izvor: HANFA

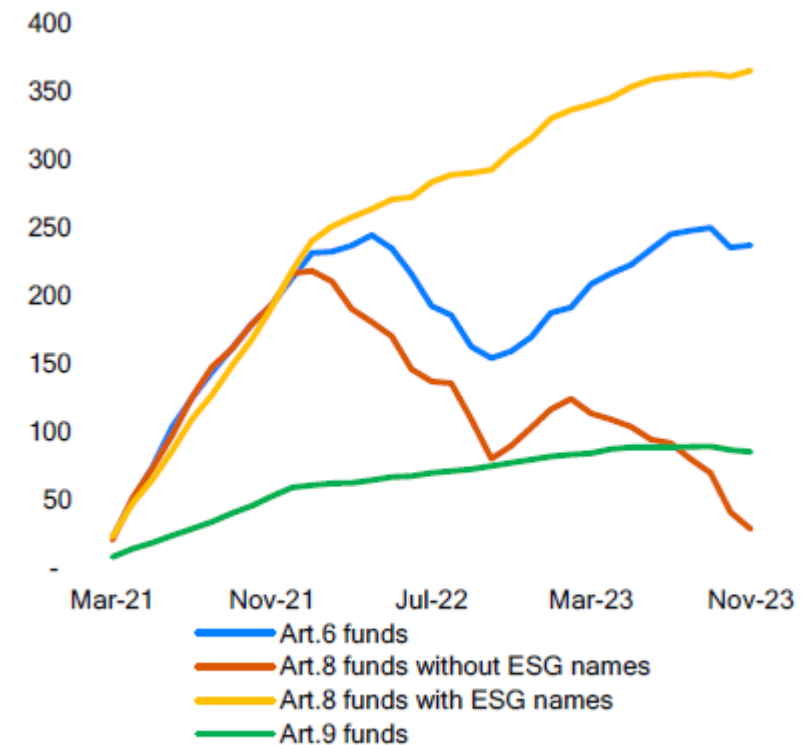
... I NA EU TRŽIŠTU

Lower ESG fund AuM, stable market share

Note: AuM of EU-domiciled ESG funds by type of fund, EUR bn, and share of ESG fund AuM in total fund AuM (rhs), in %.

Outflows from Art. 8 funds without ESG names

Note: Cumulative net flows into EU-domiciled funds (excluding MMFs) by SFDR fund type since SFDR started to apply, EUR bn. Article 8 funds split between funds using ESG-related terms in their names and funds not using such terms.

AKTIVNOSTI HANFE

EDUKATIVNE AKTIVNOSTI

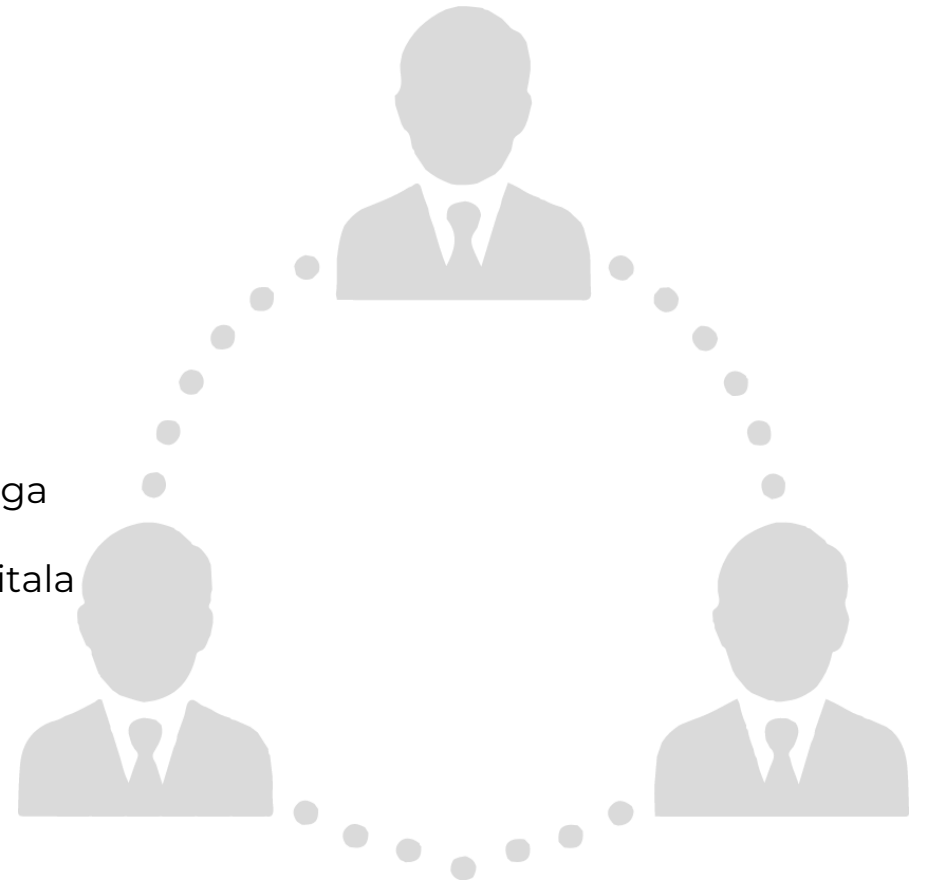
- Radionice
- Edukativne brošure
- Objave na internetskim stranicama
- Pitanja i odgovori

NADZORNE AKTIVNOSTI

- Nadzor objava povezanim s održivosti u sektoru finansijskih usluga
- Nadzor prikladnosti održivih ulaganja prema MiFID-u
- Nadzor izdavatelja u opsegu propisanom Zakonom o tržištu kapitala

IZGRADNJA INTERNIH KAPACITETA

- ESG radna skupina na razini HANFA-e
- DG REFORM projekt Sustainability disclosure

SustainableFinance@hanfa.hr